

GUILLAUME APOLLINAIRE

(1880 – 1918)

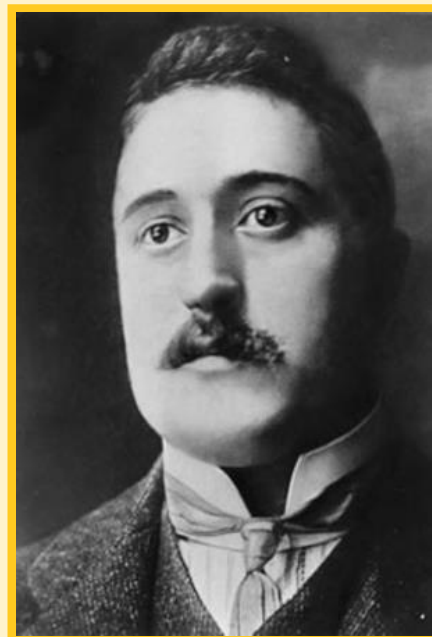
135. výročí narození

VĚDECKÁ KNIHOVNA
UNIVERZITY J. E. PURKYNĚ
V ÚSTÍ NAD LABEM

Dne **26. srpna 1880** se narodil francouzský básník, dramatik a anarchista polského původu, zakladatel moderní poezie **Wilhelm Albert Wladimir Alexandre Apollinaire de Kostrowitzky**.

Narodil se v Římě, byl nemanželské dítě polské šlechtičny, otec neznámý. Dětství strávil v Monaku. Od roku 1898 žil v Paříži a hodně cestoval, po Belgii, Nizozemsku, Porýní a celé střední Evropě, navštívil také Prahu. Poté **pracoval jako bankovní úředník** a spolupracoval s mnohými revue a časopisy (La Plume, Vers et prose, La Phalange, Les Soirées de Paris). Byl obdivovatelem

a představitelem literárního kubismu. Jeho umělecká koncepce vycházela ze symbolismu. Zlom v jeho tvorbě znamenala sbírka **Alkoholy (1913)** a zejména úvodní **báseň Pásmo**. Ve sbírce zpracoval rozmanitá témata, nálady a použil rozličné básnické techniky, simultánní záběry, prolínání přítomnosti a minulosti, jemnou hru přírodních a civilizačních motivů. Od roku 1913 stál v čele kubistické avantgardy. Chtěl v poezii prosadit to, co dělal kubismus v malířství. **Rozkládat literární obraz skutečnosti** na dílčí prvky, aby z nich složil novou, autonomní realitu, do níž promítal své vidění světa. V srpnu 1914 se **dobrovolně přihlásil do armády**, roku 1916 byl raněn, dvakrát mu byla operována lebka. Po rekonvalescenci působil v zázemí u odboru pro styk s tiskem a byl **povýšen do hodnosti poručíka**. Na frontě napsal část sbírky **Kaligramy (1918)**, kterou tvoří básně typograficky upravené do rozmanitých tvarů podle námětu, například hvězda, brýle, vodotrysk. Z fragmentů je složena autobiografie **Zavražděný básník (1916)**, sbírka poetických povídek zachycující některé etapy básníkovy dospívání. Velmi známým dílem nadrealistické drama **Prsy Tiresiovy (1917)**, satirický náčrt pro music-hall, o dvou jednáních s prologem. Pomíjí všechny stavební prvky tradičního dramatu (děj, charakter, dramatický konflikt), protestuje proti měšťáckým konvencím. Toto dílo se stalo **programovým dílem divadelní avantgardy** a předchůdcem absurdního dramatu. Poprvé v něm byl použit pojem surrealismus. Děj se odehrává v Zanzibaru (Afrika), hrdinka je feministka Terezie, která odmítá úděl matky, proto odhodí prsa a stává se mužem Tirésiem. Roku 1918 se oženil. **Zemřel 9. listopadu 1918** v Paříži během pandemie na následky viru španělské chřipky. Byl pochován na pařížském hřbitově Père Lachaise. Jeho básnické sbírky se staly mezníkem ve vývoji francouzské poezie a **vytyčily cestu modernímu umění**, které vycházelo z nové skutečnosti a z nových životních pocitů na přelomu 19. a 20. století. Ve svých básních spojil tradici francouzských šansonů, německých romantických písní a okultní inspirace. Dnes je považován **za tvůrce moderní poezie**, jednoho z absolutních básníků.

V NAŠÍ KNIHOVNĚ JE MOŽNÉ SI VYPŮJČIT:

Guillaume Apollinaire: Alkoholy; Hrdinské činy mladého dona Juana; O novém umění; Pásmo; Pastýřka Eiffelka; Sedící žena; Prsy Tiresiovy; Stín mé lásky; Zavražděný básník.

